

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตาม มาตรฐาน และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ประกอบกับในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล ดอนข่อย ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นจากปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอก การบริหารจัดการ ความเสี่ยง (Risk Management) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้องค์กร มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่สำคัญ และจำเป็นต่อการดำเนินงานขององค์กร โดยจะชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่องค์กร ต้องการดำเนินงาน และลดโอกาสที่จะเกิดความล้มเหลวในการดำเนินงานโดยรวมขององค์กร อันจะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายตามประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ พันธกิจและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดี จะดำเนินงานบนพื้นฐานของ ๓ องค์ประกอบที่สำคัญ คือ การตรวจสอบภายใน (Internal Audit) การควบคุมภายใน (Internal Control) และการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ซึ่ง สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ขึ้น โดยนำแนวคิดการบริหารจัดการความเสี่ยงของ COSO หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย ใช้เป็นกรอบหรือแนวคิดพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ ความเสี่ยงในหน่วยงาน และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ขององค์กรต่อไป

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย
มีนาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
๑.๓ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยง	๒
๑.๔ คำจำกัดความของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๒
๑.๕ ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๓
บทที่ ๒ แนวคิดการบริหารจัดการความเสี่ยง	๔
๒.๑ ความหมายของความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยง	๔
๒.๒ ความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง	๔
การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน	
๒.๓ ประเภทของความเสี่ยง	๗
๒.๔ ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล	๗
๒.๕ แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑๐
บทที่ ๓ แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย	๒๐
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗	
๓.๑ การระบุความเสี่ยง	๒๐
๓.๒ การพิจารณาโอกาสในการเกิดความเสี่ยง	๒๑
๓.๓ การพิจารณาความรุนแรงของผลกระทบ	๒๑
ที่เกิดจากความเสี่ยงหรือมูลค่าความเสี่ยง	
๓.๔ การประเมินผลการควบคุม	๒๑
๓.๕ การจัดลำดับความเสี่ยง	๒๒
๓.๖ การจัดการความเสี่ยง	๒๒
๓.๗ การติดตามประเมินผลและจัดทำรายงาน	๒๒
๓.๘ แบบประเมินความเสี่ยง	๒๓
๓.๙ ตารางแสดงการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยง (แบบRM-๑)	๒๕
และแบบการจัดการความเสี่ยง (แบบ RM-๒)	

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายในการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตาม มาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ประกอบกับกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วย มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย เป็นไปตามหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลัง ดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย จึงจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง มีการกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันความผิดพลาดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรสามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นจากปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงสถานะเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือปัจจัยภายใน เช่น การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ การกำหนดแผนการปฏิบัติราชการ โครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการข้อมูล เป็นต้น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบรรลุเป้าหมายด้านการดำเนินงาน การเงิน ตลอดจนการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกัน ลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง การทุจริตของหน่วยงาน ซึ่งการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารป้องกันความเสี่ยงและความผิดพลาดจากการดำเนินงานทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร ช่วยสร้างความมั่นใจทั้งในด้านการปฏิบัติงานและความเชื่อถือจากประชาชน ส่งผลให้การดำเนินการของหน่วยงานบรรลุ ยุทธศาสตร์ พันธกิจ และวิสัยทัศน์ ที่กำหนดไว้ได้ รวมถึงเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ฝ่ายบริหาร และพนักงาน เข้าใจหลักการ และกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

๒. การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

๓. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอนและกระบวนการในการวางแผนบริหารความเสี่ยง

๔. เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๕. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทุกระดับขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

๖. เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

๑.๓ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของพนักงานในทุกระดับชั้นที่ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนเองและองค์กร โดยให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับที่เพียงพอและเหมาะสม

๒. ให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่เป็นไปตามมาตรฐานที่ดีตามแนวปฏิบัติสากล เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบกับการดำเนินงานขององค์การบริหารสวนตำบลตอน้อยอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนา และมีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในทิศทางเดียวกัน โดยนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ การวางแผนกลยุทธ์ แผนงาน และการดำเนินงานของผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างองค์การบริหารสวนตำบลตอน้อย รวมถึงการมุ่งมั่นให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและสร้างความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง

๓. มีการกำหนดแนวทางป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงจากการดำเนินงานขององค์การบริหารสวนตำบลตอน้อย เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหาย หรือความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงการติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารสวนตำบลตอน้อย และสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร การบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึง ตลอดจนการจัดระบบการรายงานการบริหารความเสี่ยงให้ผู้บริหาร ปลัดองค์การบริหารสวนตำบล และคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ คำจำกัดความของการบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยง หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

ความเสี่ยง หมายความว่า ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ปัจจัยความเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง ประเมินว่าแต่ละปัจจัยเสี่ยงนั้นมีโอกาสที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด และ หากเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อองค์กรรุนแรงเพียงใด และนำมาจัดลำดับว่าปัจจัยเสี่ยงใดมีความสำคัญมากน้อย กว้างขวาง เพื่อจะได้กำหนดมาตรการตอบโต้กับปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม

การควบคุมภายใน หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงาน ของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

๑.๕ ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารจัดการความเสี่ยง จะช่วยให้ผู้บริหารตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถกำกับดูแลองการบริหารสวนตำบลตอนย่อย ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒. สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองการบริหารสวนตำบลตอนย่อย การบริหารจัดการความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมาย และภารกิจหลักขององค์กร รวมถึงระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้

๓. ช่วยในการพัฒนาองการบริหารสวนตำบลตอนย่อยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารจัดการความเสี่ยงทำให้รูปแบบของการตัดสินใจในระดับปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันเช่น การตัดสินใจ โดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ หรือแนวทางการดำเนินงาน เป้าประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๔. ช่วยในการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพโดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยง ในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรม ที่มีความเสี่ยงต่ำ และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทยอมใช้ ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

๕. ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมองครในการบริหารจัดการความเสี่ยง และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององการบริหารสวนตำบลตอนย่อย

บทที่ ๒ แนวคิดการบริหารจัดการความเสี่ยง

การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ อาจต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน โดยการที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้ง ภายในและ ภายนอก ซึ่งถือเป็นความเสี่ยงทั้งสิ้น โดยผลกระทบจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับโอกาสและความรุนแรง ของปัจจัยหรือ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเผชิญอยู่ ดังนั้น แนวคิดในการบริหารความเสี่ยงและการ ควบคุมภายในจึงได้ถูก นำมาใช้ในการเตรียมการเพื่อป้องกัน “ปัญหา” จาก “ปัจจัยเสี่ยง” ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะ มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ขององค์กรโดยรวม

๒.๑ ความหมายของความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งถ้าหากเกิดขึ้นจะมีผลกระทบในเชิง ลบต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น องค์กรจึงควรดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลด เหตุการณ์ที่ อาจก่อให้เกิดความเสียหาย แต่สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่เป็นโอกาสในการเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร สิ่งที่ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ คือ การบริหารจัดการความเสี่ยง ให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ ยอมรับได้ ขณะเดียวกัน หากองค์กรพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรให้เกิดการบูรณาการกับทุก กิจกรรมดำเนินงานขององค์กรได้ ก็จะสามารถใช้โอกาสของความเสี่ยงดังกล่าว เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกด้วย

การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหาร ปัจจัย และควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ การประเมิน การจัดการ การติดตาม ประเมินผล และการสื่อสารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม หน่วยงาน หรือกระบวนการ ดำเนินงานขององค์กร ตลอดจนการประกอบกันอย่างลงตัวของวัฒนธรรมองค์กร กระบวนการและโครงสร้าง ขององค์กร ซึ่งมีผลโดยตรง ต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการบริหาร

๒.๒ ความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน

วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการองค์กรที่ดี คือ การติดตาม กำกับ ควบคุม และดูแลให้มีการ จัดกระบวนการเพื่อใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ตรงเป้าหมายคุ้มค่าและประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดย ๓ หลักการที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

๑. การบริหารความเสี่ยง
๒. การควบคุมภายใน
๓. การตรวจสอบภายใน

๑. การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) คือ การกำหนดนโยบาย โครงสร้าง และ กระบวนการเพื่อให้คณะกรรมการผู้บริหาร และบุคลากรขององค์กร นำไปปฏิบัติในการกำหนดกลยุทธ์และ ปฏิบัติงานบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะสัมฤทธิ์ผลได้ องค์กรจะต้อง สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ประเมินผลกระทบต่องาน และกำหนดวิธีจัดการที่เหมาะสมให้ความ เสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในระดับหนึ่งว่าผลการดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ จะ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงนั้นเป็นไปเพื่อให้เกิดผลการ ดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงเพื่อให้เกิดการรับรู้ ตระหนัก และ

เข้าใจถึงความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับองค์กร กำหนดวิธีการจัดการที่เหมาะสมในการลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ รวมทั้งการสร้างกรอบแนวทางในการดำเนินงานให้แก่บุคลากรในองค์กร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) หมายถึง การบริหารความเสี่ยงโดยประสานโครงสร้างองค์กร กระบวนการ/กิจกรรม ตามภารกิจ และวัฒนธรรมองค์กรเข้าด้วยกัน โดยมีลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

๑. การผสมผสานและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร โดยการบริหารความเสี่ยงควรสอดคล้องกับภารกิจ และ พันธกิจ แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ วัตถุประสงค์การตัดสินใจ และสามารถนำไปใช้ กับองค์ประกอบอื่น ๆ ในการบริหารองค์กร

๒. การพิจารณาความเสี่ยงทั้งหมด โดยครอบคลุมความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ทั้งในระดับโครงการ ระดับหน่วยงานย่อย และระดับองค์กร ในปัจจัยเสี่ยงด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเสี่ยงเกี่ยวกับ กลยุทธ์ การดำเนินงาน การเงิน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งความเสี่ยงเหล่านี้อาจทำให้เกิด ความเสียหาย ความไม่แน่นอน และ โอกาส รวมถึงการมีผลกระทบต่อดัชนีชี้วัดและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๓. การมีความคิดแบบมองไปข้างหน้า โดยบ่งชี้ความเสี่ยงอะไรที่อาจจะเกิดขึ้นบ้าง และหากเกิดขึ้นจริง จะมีผลกระทบอย่างไรต่อดัชนีชี้วัดและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๔. การได้รับการสนับสนุนและมีส่วนร่วมโดยทุกคนในองค์กร ตั้งแต่ระดับคณะกรรมการ ผู้บริหารระดับสูง และบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงพื้นฐานของการบริหารความเสี่ยงที่ดีขององค์กร ควรต้องประกอบของการบริหารความเสี่ยงครบถ้วน โดยจะเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และ ควรถูกปลูกฝังรวมกับกิจกรรมปกติขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ที่กำหนดและบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรต้องการได้

๒. การควบคุมภายใน (Internal Control) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลัง เพื่อให้ฐานะการเงินการคลังมีเสถียรภาพมั่นคงและยั่งยืน โดยกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการการคลังงบประมาณ วินัย รายได้ รายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การรับทรัพย์สิน เงินคงคลัง และหนี้สาธารณะ ดังนั้น จึงได้กำหนดพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหาร จัดการความเสี่ยง โดยให้ถือหน่วยปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งการควบคุมภายใน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามภารกิจมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัดและช่วยป้องกัน หรือลดความเสี่ยงจากการผิดพลาด ความเสียหาย ความสิ้นเปลือง ความสูญเสียของการใช้ทรัพย์สิน หรือ การกระทำอันเป็นการทุจริต

กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้กำหนด “มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ” (Internal Control Standard for Government Agency) ตามมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission : COSO ๒๐๑๓ ซึ่งได้มีการปรับให้เหมาะสมกับ บริบทของระบบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนดประเมินและปรับปรุงระบบ การควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานและการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติ ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน แต่ละด้าน ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน (Operations Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน รวมถึงการบรรลุเป้าหมายด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน ตลอดจนการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาดของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต ในหน่วยงานของรัฐ

๒. วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน (Reporting Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรายงานทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงินที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการรายงานที่เชื่อถือได้ทันเวลา โปร่งใส หรือข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

๓. วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ (Compliance Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

๓. การตรวจสอบภายใน (Internal Audit) หมายถึง การให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร โดยช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการกำกับดูแล ที่ดีอย่างเป็นระบบ โดยผู้ตรวจสอบภายในจะเป็นผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาจาก กระบวนการตรวจสอบภายใน การตรวจสอบภายในเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการปรับปรุงการควบคุมและการบริหาร ความเสี่ยงที่เหมาะสมต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ซึ่งบางครั้งผู้ปฏิบัติงานมักคิดว่ามีความการควบคุม ที่มีอยู่อาจทำให้เกิดการละเลยในบางส่วนที่ต้องควบคุม ผู้ตรวจสอบภายในจะมีวิธีการตรวจสอบว่าการควบคุมที่ ปฏิบัตินั้นเพียงพอหรือไม่ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยผลการตรวจสอบจะออกมาใน รูปแบบการจัดทำรายงานการตรวจสอบเสนอต่อผู้บริหารทราบหรือพิจารณา ซึ่งรายงานจะประกอบด้วย สิ่งที่ตรวจพบ ความเห็นหรือข้อเสนอแนะหากเห็นว่าต้องมีการปรับปรุงจากที่ปฏิบัติอยู่

๒.๓ ประเภทของความเสีย

ประเภทของความเสีย มี ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) เกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวม โดยความเสียที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสียเนื่องจาก

(๑) การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอก ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ หรือเกิดจาก

(๒) การกำหนดกลยุทธ์ที่ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนหรือการร่วมมือกับองค์กรอิสระ ทำให้โครงการขาดการยอมรับและโครงการไม่ได้นำไปสู่ การแก้ไขปัญหาหรือการตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง หรือ

(๓) เป็นความเสียที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจผิดพลาดหรือการนำการตัดสินใจมาใช้ไม่ถูกต้อง

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือ ผลการปฏิบัติงาน โดยความเสียที่เกิดขึ้นเป็นความเสีย เนื่องจากระบบงานภายในองค์กร/กระบวนการ/เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ ความเพียงพอของข้อมูลส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสียเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเป็นความเสียที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นต้น เนื่องจากการขาดการจัดหาข้อมูลการวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำ รายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎ ระเบียบ (Compliance Risk: C) เป็นความเสียที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบต่าง ๆ โดยความเสียที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสียเนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งการดำเนินการ สัญญา การร่างสัญญาไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

๒.๔ ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล

ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์เมื่อนำสู่การปฏิบัติแล้วอาจมีเหตุปัจจัยที่ไม่สอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาลอันจะส่งผลโดยตรงต่อความเชื่อถือ ศรัทธา ในการดำเนินการ บริหาร จัดการแผนงาน/โครงการ ของหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ ซึ่งความหมายของธรรมาภิบาลทั้ง ๑๐ ประการ มีดังนี้

๑. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) : ต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการของ ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางแผนเป้าหมาย การปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงาน อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ รวมทั้งการติดตาม ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ในการปฏิบัติงานต้องมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ก่อให้เกิด ผลผลิตภาพ คำนวณการลงทุน และบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม รวมทั้งต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาใน การปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยไม่มีความจำเป็น

๓. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) ต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถ ดำเนินการ แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความ คาดหวัง/ความต้องการของ ประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความ แตกต่างกันได้เหมาะสม

๔. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) ในการปฏิบัติงานต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต อสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณไ้โทษ ตลอดจนการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือ บรรเทาปัญหา และผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

๕. หลักความโปร่งใส (Transparency) ต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้ง ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบสม่ำเสมอ ตลอดจนวาง ระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปโดยง่าย

๖. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ ประชาชน มีส่วนร่วมในการรับรู้เรียนรู้ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่ เกี่ยวข้อง ร่วมคิด แก้ไขปัญหาร่วมกระบวนกรตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการ ปฏิบัติงาน

๗. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ในการปฏิบัติงานควรมีการมอบอำนาจ เพื่อ กระจาย ความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสม รวมทั้งมีการถ่ายโอนบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่น ๆ ใน สังคม

๘. หลักนิติธรรม (Rule of Law) ต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการ ปฏิบัติงานอย่าง เกร่งกรี้ด ด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฝ่ายต่าง ๆ

๙. หลักความเสมอภาค (Equity) ต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้านเพศ ชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงโอกาส ในความทัดเทียมกันของ การเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคม

๑๐. การมุ่งฉันทามติ (Consensus Oriented) ในการปฏิบัติงานต้องมีกระบวนการแสวงหาฉันทา มติ หรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง จะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นสำคัญ นอกจากความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาลยังมีความสอด คล้องกับความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ๓ ประเภท ที่ผู้ตรวจราชการนำมาใช้เป็นเครื่องมือตรวจติดตามงาน/ โครงการ ตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการของ ผู้ตรวจราชการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเภทของความเสียง	ปัจจัยเสียง	ความสอดคล้องกับความเสียงตามหลักธรรมาภิบาล
๑. ความเสียงด้านแนวทางการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกัน (Key Risk Area)	๑.๑ เนื้อหาของแผนงาน/โครงการไม่ตอบสนองต่อประเด็นยุทธศาสตร์หรือนโยบายของจังหวัด กลุ่มจังหวัดและรัฐบาล	หลักการรับผิดชอบ
	๑.๒ ขาดการประสานการดำเนินงานระหว่างภาคีหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จอย่างยั่งยืนของแผนงาน/โครงการ	หลักการมีส่วนร่วม
๒. ความเสียงด้านภาพลักษณ์ทางการเมือง (Reputation and Political Risk)	๒.๑ ขาดความรับผิดชอบต่อการใช้งบประมาณจำนวนมากให้เกิดความคุ้มค่า โดยมีกลไกที่พอเพียงในการตรวจสอบประเมินจนอาจส่งผลให้เกิดผลกระทบทางลบจากสื่อมวลชนได้	หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม
๓. ความเสียงด้านการสนองตอบความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (Negotiation Risk)	๓.๑ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงต่อแผนงาน/โครงการ	หลักการมีส่วนร่วม
	๓.๒ การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ มิได้กระจายผลประโยชน์ที่ถูกต้อง ขอบธรรม และเสมอภาคไปยังภาคส่วนที่ควรได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง	หลักความเสมอภาค
	๓.๓ เนื้อหาของแผนงาน/โครงการไม่สามารถสนองตอบรับปัญหาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายใต้กรอบเวลาที่สมเหตุสมผล และเป็นไปตามแนวทางที่ตกลงกันไว้	หลักการสนองตอบรับ

ตารางที่ ๑ ความเสียงตามหลักธรรมาภิบาลจากความเสียงเชิงยุทธศาสตร์

๒.๕ แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ประเมินและจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread Way Commission) ดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)
๒. การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (Objective Setting)
๓. การระบุเหตุการณ์ (Event Identification)
๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)
๖. กิจกรรมควบคุม (Control Activities)
๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
๘. การติดตามและประเมินผล (Monitoring)

กระบวนการบริหารความเสี่ยงมี ๘ องค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ทั้งนี้องค์ประกอบเหล่านี้ เกิดจากการปฏิบัติงานร่วมกันของฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติงาน และฝ่ายสนับสนุน ครอบคลุมทุกหน่วยงานในองค์กร ผสมผสานเข้ากับกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ โดยมีความเชื่อมโยงกันในทุกระดับจากระดับองค์กร สู่ระดับฝ่ายดำเนินกิจกรรม และเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องภายในองค์กร

ภาพที่ ๑ กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

๒.๕.๑ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดทิศทางการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร การกำหนดกิจกรรม การบ่งชี้ ประเมิน และการจัดการความเสี่ยงสภาพแวดล้อมภายในองค์กรประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายของผู้บริหาร แนวทาง การปฏิบัติงานบุคลากร กระบวนการทำงาน ระบบสารสนเทศ ระเบียบ เป็นต้น สภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง นั้นจะต้องมีวิธีการปฏิบัติที่มีความชัดเจน กำหนดเป็นมาตรฐาน และมีการสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรเกิดความเข้าใจ ที่ตรงกันในขั้นตอนการพิจารณา เพื่อให้องค์กรมีการสร้างสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เหมาะสมกับการบริหาร ความเสี่ยง ผู้บริหารควรพิจารณาในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดค่าความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) หมายถึง ประเภทและหลักเกณฑ์ ของความเสี่ยงที่องค์กรจะยอมรับได้ เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กรตอสอดคล้องกับ เป้าหมายขององค์กร โดยมีควรกำหนดในระดับที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้

(๒) กระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Process) องค์กรควรจัดให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีความสอดคล้องกัน เพื่อให้ทุกคนในองค์กรนำไปปฏิบัติได้ และควรจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยอาจอยู่ในรูปแบบคู่มือการบริหารความเสี่ยงก็ได้

(๓) วัฒนธรรมองค์กรและการกำกับดูแลของคณะกรรมการและผู้บริหาร องค์กรควรให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง ควรจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงทุกระดับอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร กล่าวคือ ให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งให้มีการกำหนดเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) ที่ต้องดำเนินการรับผิดชอบในการจัดการความเสี่ยงนั้น ๆ นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการพัฒนา วางระบบ และติดตามการบริหารความเสี่ยงของ องค์กร

๒.๕.๒ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (Objective Setting)

การกำหนดนโยบายเชิงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรจะต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในขององค์กรจะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และทิศทางการดำเนินงานขององค์กร และวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานย่อยจะต้องสอดคล้องกับพันธกิจ/หน้าที่/เป้าประสงค์ของหน่วยงานย่อย เพื่อให้วัตถุประสงค์ในภาพรวมบรรลุเป้าหมาย ทราบขอบเขตการดำเนินงานในแต่ละระดับและสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ครบถ้วน ดังนั้น วัตถุประสงค์จะต้อง แสดงให้เห็นถึง “ผลลัพธ์” ที่องค์กรต้องการจะบรรลุ ไม่ใช่กล่าวถึง “กระบวนการ” ในการปฏิบัติงาน การกำหนด นโยบายในเชิงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน ช่วยให้การระบุและวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วน ซึ่งวัตถุประสงค์องค์กรสามารถกำหนดได้ด้วยตัวชี้วัดและเป้าหมายตาม นโยบายนายกองการบริหารสวนตำบลดอนข่อย แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนปฏิบัติการของหน่วยงานและอาจมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ เพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้นตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงาน

๒.๕.๓ การระบุเหตุการณ์ (Event Identification)

การระบุเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงเป็นการค้นหาความเสี่ยงและสาเหตุหรือปัจจัยของความเสียหาย โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย ผลลัพธ์ขององค์กรตามกรอบการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้สาเหตุของความเสียหายที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

(๑) แหล่งที่มาของปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

๑) ปัจจัยภายนอกองค์กร เป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกองค์กรซึ่งมีอิทธิพลต่อ วัตถุประสงค์/เป้าหมายขององค์กร ยกตัวอย่างเช่น วัฒนธรรม การเมือง กฎหมาย ข้อบังคับ การเงิน เทคโนโลยีสารสนเทศ เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมในการแข่งขันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตัวขับเคลื่อนหลัก และแนวโน้มที่ส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร การยอมรับและคุณค่าของผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์กร

๒) ปัจจัยภายในองค์กร เป็นสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายในองค์กรและมีอิทธิพลต่อเป้าหมาย ขององค์กร เช่น วัตถุประสงค์ขององค์กร กระบวนการทำงาน การดำเนินนโยบายและกลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์กร สภาพการเงิน โครงสร้าง องค์กรและระบบการบริหารงาน ประสิทธิภาพการทำงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องของภายในองค์กร เป็นต้น

(๒) การระบุปัจจัยเสี่ยง จำแนกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑) ความเสี่ยงระดับหน่วยงานส่วนย่อย เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ การดำเนินงาน ภายใต้ยุทธศาสตร์องค์กรที่ถ่ายทอดลงสู่หน่วยงานย่อยในส่วนที่หน่วยงานย่อยรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังรวมถึง ความเสี่ยงระดับโครงการที่ผู้จัดการโครงการไม่สามารถจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ภายใต้การบริหาร และจัดการของผู้จัดโครงการในแต่ละโครงการ และเป็นความเสี่ยงที่หน่วยงานย่อยไม่สามารถ จัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ภายใต้การบริหารและจัดการของหน่วยงานย่อยเอง ซึ่งหน่วยงานย่อยต้องใช้เป็น ข้อมูลประกอบการประเมิน จัดลำดับความเสี่ยง และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับหน่วยงานย่อย รวมทั้ง การรายงานตามระบบการควบคุมภายในต่อไป

๒) ความเสี่ยงระดับองค์กร เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์องค์กร หรือการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหารระดับสูง โดยให้องค์กรพิจารณาวิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินและ จัดลำดับ ความเสี่ยง และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรต่อไป นอกจากนี้ยังรวมถึงความเสี่ยงที่ หน่วยงานย่อย ไม่สามารถจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ภายใต้การบริหารและจัดการของหน่วยงานย่อยใด เพียงหน่วยงาน เดียว จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานย่อยต่าง ๆ หรือต้องบูรณาการการดำเนินงานจาก หลาย หน่วยงาน ทั้งนี้ การระบุปัจจัยเสี่ยงจะเริ่มตอนที่เป้าประสงค์หรือวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีความเชื่อมโยง ต่อ การบริหารความเสี่ยง หน่วยงานย่อยและการบริหารความเสี่ยงระดับโครงการเพื่อให้เป็นภาพความเสี่ยงองค์กร ที่ไม่มีความซ้ำซ้อนกัน การค้นหาความเสี่ยงสามารถศึกษาจากข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น จากการสำรวจในปัจจุบัน หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต การรวบรวมข้อมูลเพื่อบ่งชี้เหตุการณ์ที่มีความเสี่ยง จะเป็นการรวบรวมข้อมูลทั้งแบบ Top-down คือ การระดมความคิดเห็นผู้บริหารของหน่วยงานเพื่อระบุ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ขององค์กร และแบบ Bottom-up คือ การระดมความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงาน ต่าง ๆ เพื่อระบุความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน/การรายงาน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติ ตาม กฎระเบียบ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทั้งจากผู้บริหารและบุคลากร ทบทวนโดยผู้บริหารและคณะกรรมการฯ รวบรวมเป็นรายการความเสี่ยงองค์กร (Risk register) และประเมินความเสี่ยงนั้น ๆ ในขั้นตอนต่อไป

การบ่งชี้ความเสี่ยงจะต้องระบุสาเหตุของความเสี่ยงด้วยทุกครั้งและควรระบุให้ครบ ทุกสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงดังกล่าว เพื่อให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแผนจัดการความเสี่ยงให้บริหารจัดการความเสี่ยงได้ตรงกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และสามารถลดความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การระบุเหตุการณ์อาจดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงหรือฝ่ายจัดการที่รับผิดชอบในแผนงานหรือการดำเนินงานนั้น และรวบรวมประเด็นความเสี่ยงสำคัญที่ได้รับความสนใจหรือเป็นประเด็นที่กังวล เพื่อจัดทำภาพรวมความเสี่ยงขององค์กร (Corporate Risk Profile) ทั้งนี้ องค์การบริหารสวนตำบลตอนช้อยได้ จำแนกประเภทของความเสี่ยงออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๒.๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และการนำแผนดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม นอกจากนี้ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน อันส่งผลกระทบต่อ การกำหนดกลยุทธ์หรือการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลัก เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงาน ขององค์กร

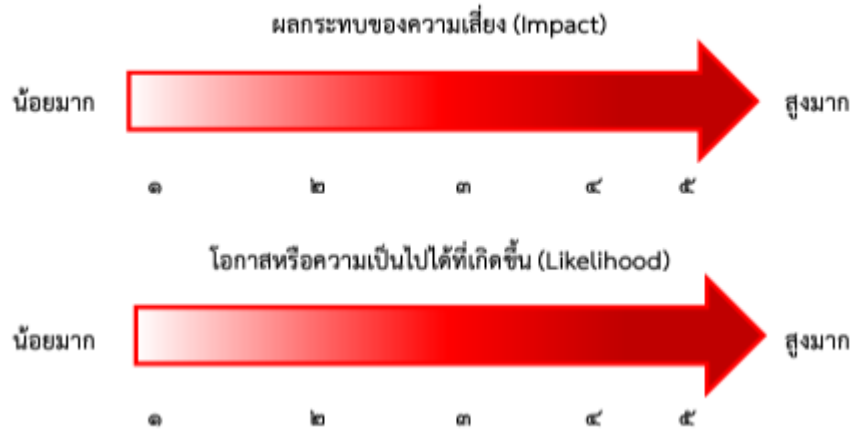
๒.๒) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) คือ ความเสี่ยงด้าน การปฏิบัติงานของแต่ละกระบวนการ หรือกิจกรรมภายในองค์กร รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการข้อมูลด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งความเสี่ยงด้านปฏิบัติการจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน และการบรรลุวัตถุประสงค์ หลักขององค์กรในภาพรวม

๒.๓) ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Risk) โดยอาจเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายใน เช่น การบริหารจัดการด้านการวางแผนการใช้จ่ายเงินตาม ข้อบัญญัติ หรือจากปัจจัยภายนอก เช่น การจัดสรรเงินงบประมาณ หรือความเสี่ยงที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติ ตามภาระผูกพันที่ตกลงไว้ อันส่งผลกระทบต่อผลการดำรงอยู่ รวมถึงส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร

๒.๔) ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk) ขอบังคับหน่วยงานกำกับดูแล เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น รวมทั้งความเสี่ยง ที่เกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการองค์การบริหารสวนตำบล ซึ่งเมื่อมีความเสี่ยงด้านนี้เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวม

๒.๕.๔ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หลังจากค้นหาและระบุความเสี่ยงได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์ เพื่อจัดระดับโอกาส หรือความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง และวัดระดับผลกระทบของความเสี่ยงนั้น ๆ โดยในขั้นตอนนี้เป็นการนำเหตุการณ์ ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงที่มีการค้นพบหรือระบุได้มาทำการวัดหรือประเมินระดับความรุนแรงกับความถี่หรือ โอกาสที่จะเป็นไปได้เพื่อระบุระดับความสำคัญของความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง คือ การประเมินระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกรมมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดปัจจัยเสี่ยงและระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และประเมินระดับของความเสี่ยง โดยการประมวลผลค่าระดับของโอกาสและระดับความรุนแรงของผลกระทบตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ ทั้ง ๒ ด้าน (Impact & Likelihood)

ภาพที่ ๒ ระบบการให้คะแนน กำหนดเป็นระบบคะแนน ๑ – ๕

การกำหนดนิยามของระดับคะแนน จำเป็นต้องกำหนดให้มีความสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk appetite) ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลาด้วย จึงควรมีการทบทวนนิยามดังกล่าวในแต่ละปี สำหรับในเบื้องต้นสามารถกำหนดนิยามเป็นแนวทางในการพิจารณาใช้ประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น ผลกระทบของความเสียหายและโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น จากนั้น จึงคำนวณให้ระดับความเสี่ยงตามผลคูณของระดับคะแนนทั้ง ๒ ด้าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปัจจัยเสี่ยง	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้น (Likelihood)	ผลกระทบของความเสียหาย (Impact)	ระดับความเสี่ยง (Level Of Risk)
ปัจจัยเสี่ยง A	๓	๑	$๓ \times ๑ = ๓$
ปัจจัยเสี่ยง B	๓	๓	$๓ \times ๓ = ๙$
ปัจจัยเสี่ยง C	๔	๔	$๔ \times ๔ = ๑๖$
ปัจจัยเสี่ยง D	๔	๕	$๔ \times ๕ = ๒๐$

ตารางที่ ๒ การคำนวณระดับความเสี่ยง

เมื่อได้ระดับความเสี่ยงครบทุกความเสี่ยงแล้วก็สามารถจัดทำ Risk Matrix ตามแนวคิดของ COSO

		โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้น (Likelihood)				
		๑ (น้อยมาก)	๒	๓	๔	๕ (สูงมาก)
ผลกระทบของความเสียหาย (Impact)	๕ (สูงมาก)				ความเสี่ยง D	
	๔				ความเสี่ยง C	
	๓			ความเสี่ยง B		
	๒					
	๑ (น้อยมาก)			ความเสี่ยง A		

ตารางที่ ๓ Risk Matrix ตามแนวคิดของ COSO

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับความเสี่ยง ซึ่งแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) ซึ่งระดับความเสี่ยงแบ่งตามความสำคัญเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
สูงมาก	๑๗ - ๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที (ตัวอย่างความเสี่ยง D ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ ๒๐)
สูง	๑๐ - ๑๖	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (ตัวอย่างความเสี่ยง C ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ ๑๖)
ปานกลาง	๕ - ๙	ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้ (ตัวอย่างความเสี่ยง B ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ ๙)
น้อย	๓ - ๔	ระดับที่ยอมรับได้โดยใช้วิธีควบคุมปกติในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนด (ตัวอย่างความเสี่ยง A ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ ๓)
น้อยมาก	๑ - ๒	ระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้วิธีการติดตามระดับความเสี่ยงตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ตารางที่ ๔ เกณฑ์การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง

ทั้งนี้ แผนการบริหารความเสี่ยงต้องเป็นกิจกรรมเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังจากดำเนินการตามกิจกรรม/มาตรการควบคุมที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารความเสี่ยงแล้วเพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลง การประเมินความเสี่ยงจำเป็นต้องมีการประเมินอย่างน้อย ๒ ครั้งในแต่ละรอบของการบริหารความเสี่ยง คือ ก่อนจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงองค์กรและหลังจากสิ้นสุดการดำเนินการกิจกรรมตามแผนการบริหารความเสี่ยงองค์กร เพื่อให้สามารถทราบถึงผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินกิจกรรมการจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ โดยอาจเพิ่มความถี่การประเมินระหว่างรอบได้ ทั้งนี้ เพื่อใช้ผลการประเมินเปรียบเทียบและปรับปรุงกลยุทธ์/ มาตรการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๒.๕.๕ การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) ภายหลังการประเมินความเสี่ยง ควรมีการกำหนดการตอบสนองต่อความเสี่ยงให้เหมาะสม กล่าวคือ การดำเนินการเพื่อควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้วิธีจัดการที่สอดคล้องกับระดับ ความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องตามแผนการตัดสินใจทางกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ดังนี้

(๑) ความเสี่ยงที่ต้องควบคุม

๑) กลยุทธ์ M: Mitigate Risk (การควบคุมความเสี่ยง) เป็นการดำเนินการเพิ่มเติม เพื่อควบคุมโอกาสที่อาจเกิดขึ้นหรือขนาดของผลกระทบจากความเสียหายให้อยู่ในระดับที่กำหนด ซึ่งเป็นระดับที่สามารถยอมรับได้ ประกอบด้วย

- กิจกรรมเพื่อลดผลกระทบจากความเสียหาย เช่น การจัดซื้ออุปกรณ์ เพื่อป้องกัน อันตรายจากการทำงานหรือการจัดหาอุปกรณ์เพิ่มเติมจากเดิม การจัดทำแผนฉุกเฉิน เป็นต้น

- กิจกรรมเพื่อลดโอกาสการเกิดขึ้นของความเสียหาย เช่น การปรับปรุง แก้ไข กระบวนการ การจัดทำมาตรฐานความปลอดภัย เป็นต้น

๒) กลยุทธ์ T: Transfer Risk (การถ่ายโอนความเสี่ยง) เป็นวิธีการร่วมหรือแบ่ง ความรับผิดชอบให้กับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง เช่น การจ้างบุคคลภายนอกที่มีความสามารถหรือ ความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นดำเนินการแทน (Outsource) เป็นต้น

(๒) ความเสี่ยงที่ต้องยกเลิก

๑) กลยุทธ์ A: Avoid Risk (ยกเลิกความเสี่ยง) กรณีที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ อาจใช้วิธีการเปลี่ยนวัตถุประสงค์ ยกเลิก หรือไม่ดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ เลย เช่น การระงับ/การหยุดดำเนินการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่มีงบประมาณสูง อาจมีการประเมินความเสี่ยงก่อนเริ่มโครงการ ซึ่งหากมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดปัญหาตามมาทั้งด้านการเงินและด้านอื่น ๆ ก็จะไม่ดำเนินการ เป็นต้น

(๓) ความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๑) กลยุทธ์ R: Retain Risk (การยอมรับความเสี่ยง) เป็นการยอมรับให้ความเสี่ยง สามารถเกิดขึ้นได้ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ โดยใช้วิธีการติดตามระดับความเสี่ยงตลอดเวลา การปฏิบัติงานหรือใช้วิธีควบคุมปกติ ในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนด ทั้งนี้ การยอมรับความเสี่ยงอาจเนื่องมาจากความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับต่ำมาก หรือวิธีการที่จะนำมาใช้ควบคุมความเสี่ยงมีต้นทุนสูงเมื่อเทียบกับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการ

๒) กลยุทธ์การควบคุมความเสี่ยง/การยกเลิกความเสี่ยง/และการถ่ายโอนความเสี่ยง กรณีต้องการจัดการกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ลดลงไปอีก ทั้งนี้ การเลือกกลยุทธ์ต้องคำนึงถึงต้นทุนการบริหารจัดการทั้งด้านบุคลากร เวลา งบประมาณที่ใช้ หากสามารถกำหนดการตอบสนองต่อความเสี่ยงหลายความเสี่ยงด้วยวิธีการจัดการความเสี่ยงแบบเดียวกัน จะช่วยลดต้นทุนในการบริหารความเสี่ยงได้

๒.๕.๖ กิจกรรมควบคุม (Control Activities)

กิจกรรมการควบคุม หมายถึง หลักเกณฑ์/แนวทาง และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรได้มีการดำเนินการตามแนวทางการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดไว้ การควบคุมภายในหรือความเสี่ยงระดับหน่วยงานย่อย เป็นการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในตาม มาตรฐานการควบคุมภายในของกระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางกำหนด มี ๕ องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่

๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) สภาพแวดล้อม การควบคุมเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีการนำการควบคุมภายในมาปฏิบัติทั่วทั้งหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องสร้างบรรยากาศให้ทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายในรวมทั้งการดำเนินงานที่คาดหวังของผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมของการควบคุมดังกล่าว

เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของการควบคุมภายในอื่น ๆ สภาพแวดล้อมการควบคุมประกอบด้วย ๕ หลักการ ดังนี้

หลักการที่ ๑ : หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ : ผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร และมีหน้าที่กำกับดูแลให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการควบคุมภายใน รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม ภายใน

หลักการที่ ๓ : หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแล

หลักการที่ ๔ : หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

หลักการที่ ๕ : หน่วยงานของรัฐกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำเพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุ วัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ฝ่ายบริหารควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจภายในทั้งหมดที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย ๔ หลักการ ดังนี้

หลักการที่ ๑ : หน่วยงานของรัฐระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์

หลักการที่ ๒ : หน่วยงานของรัฐระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในอย่างครอบคลุม ทั้งหน่วยงานของรัฐและวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น

หลักการที่ ๓ : หน่วยงานของรัฐพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริตเพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

หลักการที่ ๔ : หน่วยงานของรัฐระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมี นัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) กิจกรรมการควบคุมเป็นการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติตามคำสั่งการของฝ่ายบริหารจะลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมได้รับการนำไปปฏิบัติ ทั่วทุกระดับของหน่วยงานของรัฐในกระบวนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการดำเนินงาน กิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย ๓ หลักการ ดังนี้

หลักการที่ ๑ : หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๒ : หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์

หลักการที่ ๓ : หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมโดยกำหนดไว้ในนโยบาย ประกอบด้วยผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อนำนโยบายไปการปฏิบัติจริง

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะช่วยให้การดำเนินการตามการควบคุมภายในที่กำหนด เพื่อ สนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและภายนอกและเป็นช่องทางเพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศที่สำคัญในการควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารจะช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบและความสำคัญของการควบคุมภายในที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ สารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย ๓ หลักการ ดังนี้

หลักการที่ ๑ : หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

หลักการที่ ๒ : หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศรวมถึงวัตถุประสงค์ และความรับผิดชอบที่มีต่อการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

หลักการที่ ๓ : หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring Activities)

กิจกรรมการติดตามผล เป็นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานการประเมินผลเป็นรายครั้งหรือเป็นการประเมินผลทั้งสองวิธีร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ทั้ง ๕ องค์ประกอบ กรณีที่ผลการประเมินการควบคุมภายในจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐให้รายงานต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแลอย่างทันเวลา กิจกรรมการติดตามผลประกอบด้วย ๒ หลักการ ดังนี้

หลักการที่ ๑ : หน่วยงานของรัฐระบุพัฒนาและดำเนินการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และ/หรือการประเมินผลเป็นรายครั้งตามที่กำหนดเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๒ : หน่วยงานของรัฐประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของการควบคุม ภายในในอย่างทันเวลาต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแลเพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

๒.๕.๗ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) องค์กรควรกำหนดให้มีสารสนเทศและการสื่อสารที่สนับสนุนการบริหารความเสี่ยงและ การควบคุมภายใน ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งจากแหล่งข้อมูลภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ควรต้องได้รับการบันทึกและสื่อสารอย่างเหมาะสมและทันกาล โดยเฉพาะข้อมูลสนับสนุนที่มีความสำคัญเกี่ยวกับ การบ่งชี้ ประเมิน และการตอบสนองต่อความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อ ความเสี่ยงได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความตระหนักในความเสี่ยงและการสื่อสารที่มีประสิทธิผล เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร การสื่อสารที่ไม่เพียงพอหรือ ขาดประสิทธิภาพ จะทำให้เกิดความล้มเหลวในการสร้างการยอมรับนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารจึงควรมีการวางแผนทางการสร้างความตระหนักเรื่องความเสี่ยงให้กับองค์กร เช่น อาจมีการจัด แลกเปลี่ยนที่ชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายการบริหาร ความเสี่ยงขององค์กร และการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน การสื่อสารเกี่ยวกับ

กระบวนการและวิธีการปฏิบัติงานที่ควรจะต้องคล่องและเสริมสร้างวัฒนธรรม ที่พึงประสงค์ในกระบวนการสื่อสารควรจะต้องถึงเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ความสำคัญและความจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่มีประสิทธิผล
- (๒) วัตถุประสงค์ขององค์กร
- (๓) ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้
- (๔) การใช้ภาษาเดียวกันในเรื่องการบริหารความเสี่ยง
- (๕) บทบาทและความรับผิดชอบของบุคลากรที่จะสนับสนุนและนำองค์ประกอบต่าง ๆ ของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรมาใช้

๒.๕.๘ การติดตามและประเมินผล (Monitoring) เมื่อมีการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงและแผนการควบคุมภายในแล้วจะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมโดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือเป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในรวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในหรือไม่ โดยผู้รับผิดชอบด้านบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในหน่วยงานต้องสอบถามดูว่าวิธีการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในใดที่มีประสิทธิภาพควรดำเนินการต่อเนื่อง และวิธีการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในใดควรปรับเปลี่ยนและนำผลการติดตามดังกล่าวรายงานให้คณะกรรมการที่มีหน้าที่รับผิดชอบรับทราบ

บทที่ ๓ แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

กระบวนการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และ จัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร

ในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อยได้วิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงโดยพิจารณาจากประเด็นความเสี่ยงของงบประมาณ ๒๕๖๖ และระบบความเสี่ยงเพิ่มเติมเพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมากและสูง ให้ลดลง มาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ มีขั้นตอนในการบริหารจัดการความเสี่ยงดังนี้

๓.๑ การระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและในระดับกิจกรรม โดยในการระบุปัจจัยเสี่ยง ต้องพิจารณาว่ามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิด ความผิดพลาด ความเสียหาย และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษาการ ระบุประเภทความเสี่ยงในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้ความสำคัญสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน จึงกำหนดให้พิจารณาประเภทความเสี่ยงตาม COSO Enterprise Risk Management- Integrated Framework ๒๐๑๔ อยู่ ๔ ด้าน คือ

(๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) เป็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ เช่น นโยบายไม่ต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลงและเริ่มต้นใหม่เป็นระยะ หรืองาน/โครงการตามนโยบายมีการเปลี่ยนแปลง ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดส่งผลให้สูญเสียทรัพยากรที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว เกิดความล่าช้าไม่สามารถดำเนินได้ตามเป้าหมาย และระยะเวลาตามที่กำหนด เป็นต้น

(๒) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risk : O) เป็นความเสี่ยงที่กระทบกับการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น การโยกย้ายข้าราชการบ่อยทำให้บุคลากรไม่มีประสบการณ์ และความรู้ในงานที่ปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดหรือความเสียหายกับประชาชนผู้รับบริการได้ เป็นต้น

(๓) ความเสี่ยงด้านการเงินและรายงาน (Financial Risk : F) เป็นความเสี่ยงที่ส่งผลด้านการเงิน การบัญชีและ พัสดุ เช่น ระบบการควบคุมภายในไม่มีประสิทธิภาพทำให้มีการเบิกจ่ายเงินผิดพลาด คลาดเคลื่อน การเบิกจ่ายใน โครงการผิดพลาด การจัดซื้อจัดจ้างในราคาที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น และ

(๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตาม กฎระเบียบ (Compliance Risk : C) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ/การปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ขอบบังคับ แนวปฏิบัติต่าง ๆ เช่น การบังคับใช้กฎหมายที่ออกมาใหม่ไม่สอดคล้องกับการนำกฎหมายไปใช้ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายใหม่เป็นจำนวนมาก การไม่ควบคุมกำกับดูแลตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินการ ตามกฎหมาย ระเบียบ เป็นต้น

๓.๒ การพิจารณาโอกาสในการเกิดความเสี่ยง

โอกาสในการเกิดความเสี่ยงพิจารณาได้จากสถิติเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าของโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยจัดระดับของการเกิดความเสี่ยงเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย	
		โอกาสเกิดเชิงคุณภาพ	โอกาสเกิดเชิงปริมาณ
๕	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิดเกือบทุกครั้ง	๑ เดือนต่อครั้ง หรือมากกว่า
๔	สูง	มีโอกาสในการเกิดเกือบคอน ขางสูง หรือบ่อย ๆ	๑-๖ เดือนต่อครั้ง แต่ไม่เกิน ๕ ครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดบางครั้ง	๑ ป ต่อครั้ง
๒	ต่ำ	มีโอกาสเกิดแต่นาน ๆ ครั้ง	๒-๓ ป ต่อครั้ง
๑	ต่ำมาก	มีโอกาสเกิดในกรณียกเว้น	เว้น ๕ ป ต่อครั้ง

ตารางที่ ๕ ระดับของโอกาสในการเกิดความเสี่ยง

๓.๓ การพิจารณาความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงหรือมูลค่าความเสี่ยง

การพิจารณาความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงหรือมูลค่าความเสี่ยง สามารถพิจารณาได้ จากความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ

ระดับ	ผลกระทบ	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ส่งผลกระทบในระดับสูงมาก (มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เช่น ประชาชน ฯลฯ)
๔	สูง	ส่งผลกระทบต่อนักงานภายนอก
๓	ปานกลาง	ส่งผลกระทบต่อนักงาน
๒	ต่ำ	ส่งผลกระทบต่อนักงานภายในอื่น
๑	ต่ำมาก	ส่งผลกระทบต่อนักงานของตนเอง

ตารางที่ ๖ ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยง

๓.๔ การประเมินผลการควบคุม

การประเมินผลการควบคุม เป็นการพิจารณาความเสี่ยงคงเหลือที่ได้จากการวิเคราะห์การประเมินประสิทธิผลการควบคุมภายใน โดยพิจารณาจากรายงานการควบคุมภายในระดับองค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา

๓.๕ การจัดลำดับความเสี่ยง

หลังจากที่ดำเนินการประเมินความเสี่ยงแล้วเสร็จ นำมาวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง (Level of Risk) หรือ จัดลำดับความรุนแรงที่ผลกระทบต่อแผนงาน/โครงการและพิจารณาจากระดับความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (likelihood) และผลกระทบความเสี่ยงที่ประเมินได้ โดยจัดเรียงเป็นลำดับจาก ระดับสูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ ต่ำมาก ในรูปแบบของแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้กำหนดไว้

๓.๖ การจัดการความเสี่ยง

การจัดการความเสี่ยง มีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง ๔ วิธี คือ การยอมรับความเสี่ยง (Take) การควบคุมหรือการลดความเสี่ยง (Treat) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate) และ การกระจายหรือโอนย้ายความเสี่ยง (Transfer)

๓.๗ การติดตามประเมินผลและจัดทำรายงาน

หลังจากที่มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ได้กำหนดการดำเนินการติดตามผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อพิจารณาทบทวนถึงเครื่องมือที่ได้กำหนดมีความเหมาะสมเพียงพอต่อความเสี่ยงนั้นหรือไม่

แบบประเมินความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนข่อย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง : จงให้คะแนนระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (๑) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (๒) ตามระดับ ดังนี้ ๑ = น้อยที่สุด ๒ = น้อย ๓ = ปานกลาง ๔ = สูง ๕ = สูงที่สุด

ความเสี่ยง	ปัจจัย/สาเหตุ	การประเมินความเสี่ยง		
		โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ระดับความเสี่ยง (๑)×(๒)=(๓)
๑. การใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจในการอนุญาต อนุมัติ ต่างๆ	<u>ปัจจัยภายใน</u> - การนำระบบอุปถัมภ์มาใช้ในการปฏิบัติราชการ - การแบ่งพรรคแบ่งพวกของพนักงานส่วนตำบล - ความไม่ยุติธรรมของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจสั่งการ	๓	๓	๙
๒. ความผิดพลาดในการปฏิบัติงานเนื่องจากขาดรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	<u>ปัจจัยภายนอก</u> - กฎหมาย ระเบียบ ที่ออกมาไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ - หน่วยงานที่ออกกฎหมาย ระเบียบ ไม่มีการให้ความรู้ก่อนการบังคับใช้ <u>ปัจจัยภายใน</u> - พนักงานส่วนตำบลไม่สนใจอ่านระเบียบ กฎหมาย - ไม่มีการจัดทำหรือรวบรวมองค์ความรู้ในหน่วยงาน	๓	๔	๑๒
๓. การทุจริตในการเบิกจ่ายต่างๆ	<u>ปัจจัยภายใน</u> - ขาดการควบคุม ตรวจสอบอย่างเข้มงวด - ระบบตรวจสอบไม่รัดกุมพอที่จะปิดช่องว่างการทุจริต	๓	๕	๑๕
๔. วางแผนการพัฒนาไม่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน	<u>ปัจจัยภายใน</u> - ผู้บริหารวางแผนพัฒนาโดยยึดจากความต้องการของตนเอง พรรคพวก ฐานเสียง และผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับ	๓	๓	๙

ความเสี่ยง	ปัจจัย/สาเหตุ	การประเมินความเสี่ยง		
		โอกาส (๑)	ผลกระทบ (๒)	ระดับความเสี่ยง (๑)×(๒)=(๓)
๕. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง	<u>ปัจจัยภายนอก</u> - ระเบียบกฎหมายฉบับใหม่ออกมาบังคับใช้จำนวนมาก - มีการปรับเปลี่ยนระเบียบกฎหมายตลอดเวลา <u>ปัจจัยภายใน</u> - การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติ - พนักงานผู้มีหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างทุจริตรับผลประโยชน์จากผู้ขาย ผู้รับจ้าง	๔	๕	๒๐
๖. การนำทรัพย์สินของทางราชการ ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	<u>ปัจจัยภายใน</u> - ขาดการควบคุม ตรวจสอบอย่างเคร่งครัด - ผู้ปฏิบัติทุจริต	๓	๔	๑๒
๗. การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่	<u>ปัจจัยภายใน</u> - ขาดการควบคุม ตรวจสอบอย่างเข้มงวด - ระบบตรวจสอบไม่รัดกุมพอที่จะปิดช่องว่างการทุจริต - ผู้ปฏิบัติขาดจิตสำนึกในการเป็นข้าราชการที่ดี	๔	๔	๑๖
๘. โครงการก่อสร้างพื้นฐานไม่มีคุณภาพ ไม่ได้ใช้ประโยชน์	<u>ปัจจัยภายใน</u> - ผู้ปฏิบัติงานไม่คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ - ผู้ปฏิบัติงานมีผลประโยชน์ในงานที่ทำ	๒	๕	๑๐
๙. การจ่ายเบี้ยยังชีพไม่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย	<u>ปัจจัยภายใน</u> - ผู้ปฏิบัติงานบกพร่อง ไม่ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอรับเบี้ยยังชีพให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย	๒	๔	๘
๑๐. เกิดสาธารณภัยในพื้นที่	<u>ปัจจัยภายนอก</u> - สภาพดิน ฟ้า อากาศ ปัจจัยภายใน - อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ กระแสไฟฟ้า	๓	๕	๑๕

รายงาน RM-๑

ตารางแสดงการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน ตำบลดอนข่อย จังหวัดนครปฐม
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี
โครงการ/กิจกรรม การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
วัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและปัญหาของประชาชนในพื้นที่และทิศทางการพัฒนากรอบการจัดทำงบประมาณ
ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ งานยุทธศาสตร์และงบประมาณ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

ระบวนการปฏิบัติงาน โครงการ/ขั้นตอนหลัก (๑) ใส่ขั้นตอนการปฏิบัติงานของ การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด (๒) ใส่เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด ของแต่ ละขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน	ปัจจัยเสี่ยง (๓) ใส่สิ่งที่ไม่สามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือ ตัวชี้วัดของ โครงการ/กิจกรรม	สาเหตุของความเสี่ยง (๔) ใส่สาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	ประเภทของความเสี่ยง (๕) ใส่ประเภท ของ ความเสี่ยง (S-O-R-C)	การประเมินความเสี่ยง ใส่ค่าตามที่บรรจุไว้ในคู่มือการบริหารความเสี่ยงฯ หัวข้อ “ การประเมินความเสี่ยง ”			
					โอกาส (๖)	ผลกระทบ (๗)	ระดับเสี่ยง (๘)	จัดลำดับ ความเสี่ยง (๙)
๑. จัดประชุมประชาคมเพื่อ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)	ประชาชนเข้า ร่วมประชุม ประชาคมไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดตาม ประกาศสัดส่วน ประชาคม	- ประชาชน เข้าร่วมประชุม ประชาคมหมู่บ้าน และตำบลใน ระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ที่กำหนด	๑. ประชาชนไม่มีความสนใจเข้ามา มีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม ๒. การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลแก่ ประชาชนเกี่ยวกับการประชุมประชาคม ยังไม่ทั่วถึง ๓. การก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่ ประชาชนไม่ได้เข้าร่วมประชุม	ด้านกลยุทธ์ (S)	๔	๓	๑๒	สูง

แบบฟอร์มการจัดการความเสี่ยง RM-๒

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้องตี้

แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี
โครงการ/กิจกรรม การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
วัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและปัญหาของประชาชนในพื้นที่และทิศทางการพัฒนากรอบการจัดทำงบประมาณ
ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ งานยุทธศาสตร์และงบประมาณ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

กระบวนการปฏิบัติงาน โครงการ/ ขั้นตอนหลัก (๑)	ปัจจัยเสี่ยง (Riks Factor) (๒)	สาเหตุของความเสี่ยง (Root Cause) (๓)	การประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหาร ความเสี่ยง (๘)	แผนจัดการความเสี่ยง (มาตรการควบคุม เพิ่มเติม) (๙)	กำหนด เสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ อบ (๑๐)	งบประมาณ (๑๑)
			โอกาส (๔)	ผลกระทบ (๕)	ระดับ ความ รุนแรง (๖)	ระดับ ความ เสี่ยงที่ คาดหวัง (๗)				
๑. จัดประชุม ประชาคมเพื่อ จัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐)	- ประชาชน เข้าร่วมประชุม ประชาคม หมู่บ้านและ ตำบลใน ระดับต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนด	๑. ประชาชนไม่มีความสนใจเข้ามา มีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม ๒. การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลแก่ ประชาชนเกี่ยวกับการประชุม ประชาคมยังไม่ทั่วถึง ๓. การก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่ประชาชนไม่ได้เข้าร่วมประชุม	๔	๓	๑๒	๘	ลดความเสี่ยง	- ให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลแก่ ประชาชนเกี่ยวกับการประชุม ประชาคม เพื่อความเข้าใจของ ข้อมูลที่จะแจ้งจะได้ไม่ ก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ		

รายงาน RM-๑

ตารางแสดงการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน ตำบลดอนข่อย จังหวัดนครปฐม
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริการที่ดี
โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ การจัดเก็บภาษีและการ บริหารการจัดเก็บรายได้
วัตถุประสงค์ - เพื่อให้การจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ การพัฒนา รายได้ การควบคุมและการเร่งรัด รายได้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตาม กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ คำสั่งและหนังสือสั่งการต่าง ๆ

ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ กองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

ระบวนการปฏิบัติงาน โครงการ/ขั้นตอนหลัก (๑) ใส่ขั้นตอนการ ปฏิบัติงานของการ ดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด (๒) ใส่เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด ของแต่ละ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ปัจจัยเสี่ยง (๓) ใส่สิ่งที่ไม่สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์เป้าหมาย หรือตัวชี้วัดของ โครงการ/กิจกรรม	สาเหตุของความเสี่ยง (๔) ใส่สาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	ประเภทของ ความเสี่ยง (๕) ใส่ประเภท ของ ความเสี่ยง (S-O-R-C)	การประเมินความเสี่ยง ใส่ค่าตามที่บรรจุไว้ในคู่มือการบริหารความเสี่ยงฯ หัวข้อ “ การประเมินความเสี่ยง”			
					โอกาส (๖)	ผลกระทบ (๗)	ระดับเสี่ยง (๘)	จัดลำดับ ความเสี่ยง (๙)
- กิจกรรมการ ประชาสัมพันธ์ การจัดเก็บ ภาษีและการ บริหารการ จัดเก็บรายได้	จัดเก็บภาษีป้าย ภาษี ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง / การ สำรวจ ฐานข้อมูลที่ดินและ สิ่ง ปลูกสร้างเพื่อรองรับ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูก สร้าง ได้ครบถ้วน	- แผนที่ภาษีและทะเบียน ทรัพย์สินยังไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากเจ้าหน้าที่สำรวจ ขาดความเข้าใจในการให้ ข้อมูลการสำรวจ ภาคสนาม๒. ผู้มีหน้าที่ ชำระภาษีไม่ให้ความ ร่วมมือ	๑. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมี จำนวนไม่ เพียงพอ ทำให้การ ปฏิบัติงานล่าช้า ๒. เจ้าหน้าที่สำรวจ ขาดความ เข้าใจในการ ให้ข้อมูลการสำรวจ ภาคสนาม ๓. การปรับปรุงฐานข้อมูลภาษี ในระบบ e- laas ไม่เรียบร้อย และไม่เป็นปัจจุบัน	ด้านกลยุทธ์ (S)	๔	๓	๑๒	สูง

แบบฟอร์มการจัดการความเสี่ยง RM-๒

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้องตี้

แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต.

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริการที่ดี

โครงการ/กิจกรรม

กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ การจัดเก็บภาษีและการ บริหารการจัดเก็บรายได้

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้การจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ การพัฒนา รายได้ การควบคุมและการเร่งรัด รายได้เป็นไปอย่างถูกต้อง ตาม กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ คำสั่งและหนังสือสั่งการต่าง ๆ

ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ กองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

กระบวนการ ปฏิบัติงาน โครงการ/ ขั้นตอนหลัก (๑)	ปัจจัยเสี่ยง (Riks Factor) (๒)	สาเหตุของความเสี่ยง (Root Cause) (๓)	การประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหาร ความเสี่ยง (๘)	แผนจัดการความ เสี่ยง (มาตรการควบคุม เพิ่มเติม) (๙)	กำหนด เสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ (๑๐)	งบประมาณ (๑๑)
			โอกาส (๔)	ผลกระทบ (๕)	ระดับ ความ รุนแรง (๖)	ระดับ ความเสี่ยง ที่คาดหวัง (๗)				
- กิจกรรมการ ประชาสัมพันธ์ การจัดเก็บภาษี และการ บริหาร การจัดเก็บ รายได้	แผนที่ภาษีและทะเบียน ทรัพย์สินยังไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากเจ้าหน้าที่สำรวจ ขาดความเข้าใจในการให้ ข้อมูลการสำรวจภาคสนาม ๒. ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีไม่ให้ ความร่วมมือ	๑. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมี จำนวนไม่เพียงพอ ทำให้การ ปฏิบัติงานล่าช้า ๒. เจ้าหน้าที่สำรวจ ขาดความ เข้าใจในการให้ข้อมูลการ สำรวจ ภาคสนาม ๓. การปรับปรุงฐานข้อมูล ภาษี ในระบบ e-laas ไม่ เรียบร้อย และไม่ปัจจุบัน	๓	๔	๑๒	๙	ลดความเสี่ยง	ส่งพนักงานเข้าอบรม		

รายงาน RM-๑

ตารางแสดงการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน ตำบลดอนข่อย จังหวัดนครปฐม
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี
โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง
วัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินการจัดหา พัสดุ การควบคุม และการ จำหน่ายพัสดุถูกต้องตาม ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ กองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

ระบวนการปฏิบัติงาน โครงการ/ขั้นตอนหลัก (๑) ใส่ขั้นตอนการปฏิบัติงานของ การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด (๒) ใส่เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด ของแต่ ละขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน	ปัจจัยเสี่ยง (๓) ใส่สิ่งที่ไม่สามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือ ตัวชี้วัดของ โครงการ/กิจกรรม	สาเหตุของความเสี่ยง (๔) ใส่สาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	ประเภทของความ เสี่ยง (๕) ใส่ประเภท ของ ความเสี่ยง (S-O-R-C)	การประเมินความเสี่ยง ใส่ค่าตามที่บรรจุไว้ในคู่มือการบริหารความเสี่ยงฯ หัวข้อ “ การประเมินความเสี่ยง”			
					โอกาส (๖)	ผลกระทบ (๗)	ระดับเสี่ยง (๘)	จัดลำดับ ความเสี่ยง (๙)
. การจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุ เป็นไปอย่างไม่ ถูกต้อง	- จัดซื้อผิด ระเบียบ - ได้วัสดุครุภัณฑ์ ที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ ตรงตามความ ต้องการใช้งาน	- ระเบียบกฎหมาย ฉบับใหม่ออกมา บังคับใช้จำนวน มาก - มีการปรับเปลี่ยน ระเบียบกฎหมาย ตลอดเวลา	- การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติ - การจัดทำทะเบียนคุม ทรัพย์สินและ พัสดุของทาง ราชการไม่ครบถ้วนและไม่ เป็น ปัจจุบัน	ด้านกลยุทธ์ (S)	๔	๕	๒๐	สูงมาก

แบบฟอร์มการจัดการความเสี่ยง RM-๒

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้องตี้

แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี
 โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง
 วัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินการจัดหา พักตร์ การควบคุม และการ จำหน่ายพัสดุถูกต้องตาม ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ กองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

กระบวนการ ปฏิบัติงาน โครงการ/ ขั้นตอนหลัก (๑)	ปัจจัยเสี่ยง (Riks Factor) (๒)	สาเหตุของความเสี่ยง (Root Cause) (๓)	การประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหาร ความเสี่ยง (๘)	แผนจัดการความ เสี่ยง (มาตรการควบคุม เพิ่มเติม) (๙)	กำหนด เสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ (๑๐)	งบประมาณ (๑๑)
			โอกาส (๔)	ผลกระทบ (๕)	ระดับ ความ รุนแรง (๖)	ระดับ ความเสี่ยง ที่คาดหวัง (๗)				
. การจัดซื้อจัด จ้างและการ บริหารพัสดุ เป็นไปอย่างไม่ ถูกต้อง	- ระเบียบกฎหมายฉบับ ใหม่ออกมาบังคับใช้ จำนวนมาก - มีการปรับเปลี่ยน ระเบียบกฎหมาย ตลอดเวลา	- การขาดความรู้ความเข้าใจ ของผู้ปฏิบัติ - การจัดทำทะเบียนคุม ทรัพย์สินและพัสดุของทาง ราชการไม่ครบถ้วนและไม่ เป็น ปัจจุบัน	๒	๔	๘	๖	ลดความเสี่ยง	- จัดส่งบุคลากรที่ เกี่ยวข้องเข้าร่วม อบรมเพิ่มพูนความรู้ เรื่องระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง		

รายงาน RM-๑

ตารางแสดงการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน ตำบลดอนข่อย จังหวัดนครปฐม
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี
โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมเกี่ยวกับ การจ่ายเบี้ยยังชีพของ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และ ผู้ป่วยเอดส์
วัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินงาน เกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วย เอดส์ มีการดำเนินงานที่ ถูกต้องเรียบร้อยเป็นตามที่ หนังสือ สั่งการกำหนดไว้
ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

ระบบการปฏิบัติงาน โครงการ/ขั้นตอนหลัก (๑) ใส่ขั้นตอนการปฏิบัติงานของ การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด (๒) ใส่เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด ของแต่ ละขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน	ปัจจัยเสี่ยง (๓) ใส่สิ่งที่ไม่สามารถ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หรือ ตัวชี้วัดของ โครงการ/กิจกรรม	สาเหตุของความเสี่ยง (๔) ใส่สาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	ประเภทของความเสี่ยง (๕) ใส่ประเภท ของ ความเสี่ยง (S-O-R-C)	การประเมินความเสี่ยง ใส่ค่าตามที่บรรจุไว้ในคู่มือการบริหารความเสี่ยงฯ หัวข้อ “ การประเมินความเสี่ยง”			
					โอกาส (๖)	ผลกระทบ (๗)	ระดับเสี่ยง (๘)	จัดลำดับ ความเสี่ยง (๙)
๑. กิจกรรมเกี่ยวกับการ จ่ายเบี้ย ยังชีพของผู้สูงอายุ ผู้พิการ และ ผู้ป่วยเอดส์	การแก้ไขปรับปรุง ข้อมูลในระบบสาระ สนเทศการจัดการ เบี้ยยังชีพเป็น ปัจจุบันสอดคล้อง กับการนำข้อมูลไป ใช้ ของ กรมบัญชีกลาง	- การเรียกเงิน สงเคราะห์เบี้ยยังชีพ คืนจากบัญชีของ ผู้เสียชีวิต	- ห้วงระยะเวลาการ แก้ไขปรับปรุงข้อมูล รายชื่อ/ผู้เสียชีวิตของ หน่วยงาน อบต. กับ การดึงข้อมูลและการ โอนเงินเข้าบัญชีผู้รับ เบี้ยสงเคราะห์ของ กรมบัญชีกลางไม่ สอดคล้องกัน	ด้านกลยุทธ์ (S)	๔	๓	๑๒	สูง

แบบฟอร์มการจัดการความเสี่ยง RM-๒

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้องตี้

แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี
 โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมเกี่ยวกับ การจ่ายเบี้ยยังชีพของ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และ ผู้ป่วยเอดส์
 วัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินงาน เกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วย เอดส์ มีการดำเนินงานที่ ถูกต้องเรียบร้อยเป็นตามที่ หนังสือ สั่งการ กำหนดไว้

ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

กระบวนการ ปฏิบัติงาน โครงการ/ ขั้นตอนหลัก (๑)	ปัจจัยเสี่ยง (Riks Factor) (๒)	สาเหตุของความเสี่ยง (Root Cause) (๓)	การประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหาร ความเสี่ยง (๘)	แผนจัดการความ เสี่ยง (มาตรการควบคุม เพิ่มเติม) (๙)	กำหนด เสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ อบ (๑๐)	งบประมาณ (๑๑)
			โอกาส (๔)	ผลกระทบ (๕)	ระดับ ความ รุนแรง (๖)	ระดับ ความเสี่ยง ที่คาดหวัง (๗)				
- กิจกรรม เกี่ยวกับการ จ่ายเบี้ยยังชีพ ของผู้สูงอายุ ผู้ พิการ และ ผู้ป่วยเอดส์	- การเรียกเงิน สงเคราะห์เบี้ยยังชีพ คืน จากบัญชีของ ผู้เสียชีวิต	- ห้วงระยะเวลาการ แก้ไข ปรับปรุงข้อมูล รายชื่อ/ ผู้เสียชีวิตของ หน่วยงาน อปท. กับ การดึงข้อมูลและ การ โอนเงินเข้าบัญชีผู้รับ เบี้ยสงเคราะห์ของ กรมบัญชีกลางไม่ สอดคล้องกัน	๔	๓	๑๒	๙	ลดความเสี่ยง	- นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ ในการกำหนดความ ชัดเจนถูกต้อง - รับเรื่อง/ประสานขอ ความร่วมมือหน่วยงาน ภายนอกเพื่อตรวจสอบ ข้อมูล - ตรวจสอบรายละเอียด ข้อมูล	แผนบริหาร ความเสี่ยง ประจำปี งบประมา ณพ.ศ. ๒๕๖๗	กรมบัญชีกล างจ่าย

รายงาน RM-๑

ตารางแสดงการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน ตำบลดอนข่อย จังหวัดนครปฐม
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี
โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมงานบัญชี
วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ลดระยะเวลาและขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน
๒. เพื่อให้การเบิกจ่ายและรายงานการเงินถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ

ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ กองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

ระบวนการปฏิบัติงาน โครงการ/ขั้นตอนหลัก (๑) ใส่ขั้นตอนการ ปฏิบัติงานของการ ดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมาย/ตัวชี้วัด (๒) ใส่เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด ของแต่ละขั้นตอน การปฏิบัติงาน	ปัจจัยเสี่ยง (๓) ใส่สิ่งที่ไม่สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์เป้าหมาย หรือตัวชี้วัดของโครงการ/ กิจกรรม	สาเหตุของความเสี่ยง (๔) ใส่สาเหตุที่ก่อให้เกิดความ เสี่ยง	ประเภทของความเสี่ยง (๕) ใส่ประเภท ของ ความเสี่ยง (S-O-R-C)	การประเมินความเสี่ยง ใส่ค่าตามที่บรรจุไว้ในคู่มือการบริหารความเสี่ยงฯ หัวข้อ “ การประเมินความเสี่ยง ”			
					โอกาส (๖)	ผลกระทบ (๗)	ระดับเสี่ยง (๘)	จัดลำดับ ความเสี่ยง (๙)
๑. กิจกรรมงานการเงินและ บัญชีการรับและเบิกจ่าย	- เจ้าหน้าที่การเงินและ หัวหน้ากองคลังมีการสอบ ทานการเบิกจ่ายตามขั้นตอน	- ตรวจสอบการรับ และการ นำฝากเงิน - มีการตรวจสอบเอกสาร ประกอบการเบิกจ่ายให้ ครบถ้วนถูกต้อง ก่อน ดำเนินการเบิกจ่ายเงินในแต่ละ รายการ	- การจัดทำเอกสาร ประกอบการเบิกจ่ายไม่ ครบถ้วน - มีการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงิน แต่เอกสารไม่ครบถ้วนโดยไม่ ผ่านการตรวจสอบก่อน	ด้านกลยุทธ์ (S)	๓	๕	๑๕	สูง

แบบฟอร์มการจัดการความเสี่ยง RM-๒

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้องตี้

แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี
 โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมเกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพของ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และ ผู้ป่วยเอดส์
 วัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินงาน เกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วย เอดส์ มีการดำเนินงานที่ ถูกต้องเรียบร้อยเป็นตามที่ หนังสือ สั่งการ กำหนดไว้

ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

กระบวนการ ปฏิบัติงาน โครงการ/ ขั้นตอนหลัก (๑)	ปัจจัยเสี่ยง (Riks Factor) (๒)	สาเหตุของความเสี่ยง (Root Cause) (๓)	การประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหาร ความเสี่ยง (๘)	แผนจัดการความ เสี่ยง (มาตรการควบคุม เพิ่มเติม) (๙)	กำหนด เสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ อบ (๑๐)	งบประมาณ (๑๑)
			โอกาส (๔)	ผลกระทบ (๕)	ระดับ ความ รุนแรง (๖)	ระดับ ความเสี่ยง ที่คาดหวัง (๗)				
- กิจกรรมงาน การเงินและ บัญชีการรับ และเบิกจ่าย	- ตรวจสอบการรับ และ การนำฝากเงิน - มีการตรวจสอบเอกสาร ประกอบการเบิกจ่ายให้ ครบถ้วนถูกต้อง ก่อน ดำเนินการเบิกจ่ายเงินใน แต่ละรายการ	- การจัดทำเอกสาร ประกอบการเบิกจ่ายไม่ ครบถ้วน - มีการเร่งรัดการเบิก จ่ายเงิน แต่เอกสารไม่ ครบถ้วนโดยไม่ผ่านการ ตรวจสอบก่อน	๒	๔	๘	๖	ลดความเสี่ยง	- จัดส่งบุคลากรที่ เกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรม เพิ่มพูนความรู้เรื่อง ระเบียบ กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง - ก่อนเบิกจ่ายให้มีการ ตรวจสอบให้ครบถ้วน ก่อนเบิกจ่ายเงิน	แผนบริหาร ความเสี่ยง ประจำปี งบประมา ณพ.ศ. ๒๕๖๗	

รายงาน RM-๑

ตารางแสดงการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยง
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน ตำบลดอนข่อย จังหวัดนครปฐม
แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี
โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมงานบริหารงานบุคคล
วัตถุประสงค์ เพื่อให้เพื่อให้การบริหารงานบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับโครงสร้างของเทศบาลและเกิดประสิทธิผลในการให้บริการประชาชนมากยิ่งขึ้น
ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

ระบวนการปฏิบัติงาน โครงการ/ขั้นตอนหลัก (๑) ใส่ขั้นตอนการปฏิบัติงานของ การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม	เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด (๒) ใส่เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด ของแต่ ละขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน	ปัจจัยเสี่ยง (๓) ใส่สิ่งที่ไม่สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์เป้าหมาย หรือตัวชี้วัดของ โครงการ/กิจกรรม	สาเหตุของความเสี่ยง (๔) ใส่สาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	ประเภทของความเสี่ยง (๕) ใส่ประเภท ของ ความเสี่ยง (S-O-R-C)	การประเมินความเสี่ยง ใส่ค่าตามที่บรรจุไว้ในคู่มือการบริหารความเสี่ยงฯ หัวข้อ “ การประเมินความเสี่ยง”			
					โอกาส (๖)	ผลกระทบ (๗)	ระดับเสี่ยง (๘)	จัดลำดับ ความเสี่ยง (๙)
๑. กิจกรรมงานบริหารงาน บุคคล	มีคำสั่งแบ่งงาน ภายในสำนักปลัด แบ่งหน้าที่ความ รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่แต่ละ คนไว้	- การพัฒนาพนักงาน ลูกจ้างและพนักงานจ้าง ปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตาม มาตรฐานกำหนด ตำแหน่งและหน้าที่ ความรับผิดชอบ	- การพัฒนาพนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างและพนักงานจ้างยังไม่ เหมาะสมการปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรง ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง	ด้านกลยุทธ์ (S)	๔	๓	๑๒	สูง

แบบฟอร์มการจัดการความเสี่ยง RM-๒

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้องตี้

แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๗

ยุทธศาสตร์ของ อบต. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการที่ดี

โครงการ/กิจกรรม กิจกรรมเกี่ยวกับ การจ่ายเบี้ยยังชีพของ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และ ผู้ป่วยเอดส์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินงาน เกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วย เอดส์ มีการดำเนินงานที่ ถูกต้องเรียบร้อยเป็นตามที หนังสือ สั่งการ กำหนดไว้

ส่วนงานย่อยที่รับผิดชอบ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

กระบวนการ ปฏิบัติงาน โครงการ/ ขั้นตอนหลัก (๑)	ปัจจัยเสี่ยง (Risks Factor) (๒)	สาเหตุของความเสี่ยง (Root Cause) (๓)	การประเมินความเสี่ยง				วิธีการบริหาร ความเสี่ยง (๘)	แผนจัดการความ เสี่ยง (มาตรการควบคุม เพิ่มเติม) (๙)	กำหนด เสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ (๑๐)	งบประ มาณ (๑๑)
			โอกา ส (๔)	ผลกระทบ (๕)	ระดับ ความ รุนแรง (๖)	ระดับ ความเสี่ยง ที่คาดหวัง (๗)				
- กิจกรรมงาน บริหารงาน บุคคล	- การพัฒนาพนักงาน ลูกจ้างและพนักงานจ้าง ปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตาม มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และหน้าที่ความ รับผิดชอบ	- การพัฒนาพนักงานส่วน ตำบล ลูกจ้างและพนักงาน จ้างยังไม่เหมาะสมการ ปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตาม มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง	๓	๓	๙	๖	ลดความเสี่ยง	- จัดส่งบุคลากรที่ เกี่ยวข้องเข้าร่วมอบรม เพิ่มพูนความรู้เรื่อง ระเบียบ กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง	แผนบริหาร ความเสี่ยง ประจำปี งบประมา ณพ.ศ. ๒๕๖๗	

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย

เรื่อง ประกาศใช้แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ประกอบกับหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยการมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ นั้น

เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยการมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๒.๖ หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างน้อย ปีละครั้งและต้องมีการสื่อสารแผนบริหารความเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงประกาศใช้แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นกรอบหรือแนวทางพื้นฐานในการดำเนินงานอันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลต่อผู้เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย และสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายหมอ ทองดอนแอ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย